

Profielschets Burgemeester 2019

Brunssum

Historie

Van oudsher is Brunssum een internationale, gastvrije stad. De mijnen, de internationale folkloristische Parade en het Joint Force Command Headquarter, Brunssum heeft mensen van buiten de gemeente- en landsgrenzen altijd verwelkomd en deze hebben Brunssum mede gemaakt tot de gemeente die zij nu is. Daarnaast heeft de gemeente een actieve stedenband met de zusterstad Alsdorf. Begin vorige eeuw bestond Brunssum uit de dorpskern Brunssum en het gehucht Rumpen. In een periode van amper 75 jaar groeide de gemeente van een dorp met circa duizend inwoners tot een stad met circa 30.000 inwoners.

De gemeente

Brunssum heeft 5 wijken, te weten: Centrum, Noord, Oost, Zuid en West. Het zijn min of meer afgebakende homogene eenheden, zowel in sociaal-economisch als stedenbouwkundig opzicht. Met uitzondering van de wijk Centrum, waar sprake is van een gemengde, functionele structuur met voorzieningen voor geheel Brunssum, zijn de overige wijken typische woonwijken.

Voorzieningen voor primair onderwijs zijn gelegen in alle wijken; voorzieningen voor voortgezet onderwijs liggen in het Centrum. Gemeenschapshuizen, sportaccommodaties en speel- en recreatieve voorzieningen zijn ruimschoots aanwezig en gespreid over alle wijken.

De culturele aspecten krijgen de aandacht via het rijke verenigingsleven, de gemeenschapshuizen in de wijken en het cultureel centrum Brikke Oave. Het Centrum bevat naast detailhandels-voorzieningen een groot pakket voorzieningen in de zakelijke en maatschappelijke dienstverlening. Het Centrum heeft een beperkte regionale functie voor met name het noordelijke deel van de Regio Parkstad Limburg.

Brunssum beschikt over een uitstekend medisch zorgcluster met poliklinische medische zorg.

Ontwikkelingen

Brunssum is een relatief veilige plek om te wonen en te verblijven. Mede door de omvang van de stad is er geen sprake van grootstedelijke veiligheidsproblematiek.

Brunssum is ingebed in groene zones. Die groene zones, met een duidelijke recreatieve uitstraling, kunnen een economische functie krijgen door er toeristische ontwikkelingen toe te staan. Brunssum beschikt over een groot golfcomplex en een vakantiebungalowpark. Gedacht wordt verder aan de ontwikkeling van een toeristisch-recreatieve zone ten oosten van het stedelijke gebied en economische ontwikkelingen ten noorden en oosten van de Brunssummerheide (de Oostflank).

Anticiperend op toekomstige veranderingen streeft Brunssum naar samenwerking met buurgemeenten. Daarbij wenst zij haar zelfstandigheid te behouden.

De sociaaleconomische structuur is zorgelijk. Er zijn relatief veel mensen die een beroep doen op sociale voorzieningen zoals de bijstand, WSW en WAJONG. De inspanningen van de gemeente richten zich evenwel steeds meer op het vergroten van de zelfredzaamheid van mensen. In veel delen van de gemeente bestaat een sterk gemeenschapsgevoel. De gemeente wil de bestaande gemeenschapszin en de sociale samenhang in de wijken en kernen verder stimuleren.

In het voorzien in de behoefte aan werkgelegenheid zijn de inwoners van Brunssum voor een belangrijk deel aangewezen op de regio. De in Brunssum aanwezige bedrijfsterreinen liggen met name op de noord- en de oostflank en kennen een grote verscheidenheid aan bedrijven. Joint Force Command, een hoofdkwartier van de NAVO, vormt in regionaal opzicht een belangrijke werkgever en investeerder.

Bestuur en organisatie van Brunssum

De gemeenteraad

De gemeenteraad bestaat uit 21 leden verdeeld over 8 politieke partijen. Vier partijen zijn lokale partijen: Burger Belangen Brunssum Lijst Palmen (BBB Lijst Palmen) (5 zetels), Progressief Akkoord (PAK) (4 zetels), Brunssumse Christen Democraten (BCD) (2 zetels) en Lijst Borger (2 zetels).

De andere vier zijn landelijk verbonden partijen: VVD (3 zetels), SP (2 zetels), PvdA (2 zetels) en CDA (1 zetel).

Na een moeizame bestuursperiode heeft het bestuur van de gemeente Brunssum ingezet op een uitvoerig professionaliseringsprogramma. Dit heeft geleid heeft tot een verbeterde werkhouding.

Het college

Sinds de raadsverkiezingen van 2018 wordt de coalitie gevormd door de lokale fracties van BBB Lijst Palmen, PAK, BCD en Lijst Borger. Het college bestaat uit de burgemeester en vijf wethouders.

Rollen en taken van de burgemeester

Naast de coördinerende taken als voorzitter van de raad, alsmede van het college van Burgemeester en Wethouders behoort tot de taak van de burgemeester de openbare orde en veiligheid. Verder draagt de burgemeester samen met de permanente Commissie Integriteit zorg voor de naleving van de integriteitscode van bestuur en organisatie.

De burgemeester is lid van het Regionale College Politie en lid van het algemeen bestuur van de regionale Brandweer Zuid-Limburg.

Momenteel behoren - buiten de wettelijke portefeuilles - nog de volgende portefeuilles aan de burgemeester: Algemene zaken, Bevolking/Burgerlijke stand, Brandweer, Handhaving & Toezicht, Orde & Veiligheid, Voorlichting & Communicatie, Interne zaken, Personeel & Organisatie, Regionale zaken, (Inter-)Nationale zaken, Vergunningen en IBA Parkstad.

Tenslotte zal de burgemeester voor diverse lokale en wellicht regionale, maatschappelijke functies worden benaderd. Deze functies stellen de burgemeester in staat voeling, betrokkenheid en belangstelling te tonen voor wat leeft in de gemeenschap.

Profielschets burgemeester Gemeente Brunssum

Brunssum zoekt een burgemeester[1] wiens ambtsperiode wordt gekenmerkt door:

1. Verbindend leiderschap
2. Een open houding als kenmerk van een open cultuur
3. Regio-oriëntatie waarin de belangen van Brunssum worden behartigd
4. Alertheid, rechte rug en daadkracht m.b.t. veiligheid en integriteit

Ad 1. Verbindend leiderschap

Beide termen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, in alles wat de burgemeester doet en overal waar hij betrokken is. Zijn natuurlijk leiderschap is doelgericht, sturend op samenhang, proces en draagvlak. Hij is transparant en communiceert helder, hij weet mensen mee te nemen. Hij geeft mensen en organisaties het gevoel er voor hen te zijn.
De burgemeester kan goed met weerstand omgaan, hij is niet polariserend, heeft geen last van een te groot ego. Zijn sturing kan zowel formeel zijn als informeel en is gebaseerd op gezag, op passende ervaring en op zijn vermogen de balans tussen belangen te bewaken. Zijn rolgedrag is situationeel, zijn stijl flexibel.

- In onze gemeente met een sterk verenigingsleven, neemt de burgemeester als burgervader een belangrijke positie in. Hij is actief zichtbaar, benaderbaar en heeft een sterk ontwikkeld inlevingsvermogen. Hij is belangstellend en laat zien dat hij goed kan luisteren. Hij geeft het goede voorbeeld en maakt zaken bespreekbaar.
- Datzelfde geldt t.a.v. maatschappelijke organisaties en bedrijven. Hij is actief belangstellend en schroomt niet om kansen en bedreigingen te agenderen.
- Het verbindend leiderschap van de burgemeester in de raad is gebaseerd op een professioneel voorzitterschap dat onpartijdig is en boven de partijen staand. Hij zet zich in voor constructieve onderlinge verhoudingen gebaseerd op respect, juist als belangen verschillen. Raad en burgemeester realiseren zich dat er een wisselwerking is tussen het functioneren van beide.
- De ruimte die de burgemeester heeft, neemt en krijgt zit in de meerwaarde die hij kan leveren. Zo is hij bijvoorbeeld niet de zoveelste wethouder, maar zet hij de wethouders –waar nodig coachend- in hun kracht en daarmee het college. Hij is een teamspeler die collegiaal bestuur, samenhang en kwaliteit bewaakt, die lange termijn en de positie van de raad in het college in de gaten houdt.
- De burgemeester is voorzitter van zowel de raad als het college. Dat biedt hem volop mogelijkheden om vanuit overzicht verbindend te zijn. Veel lijnen komen bij hem op natuurlijke wijze samen, wat mogelijkheden biedt voor sturing op samenhang en draagvlak. Zo ook voelt de burgemeester zich verantwoordelijk voor het goed functioneren van de bestuurlijke driehoek.
- De ambtelijke organisatie kent vele uitdagingen, zowel op inhoudelijke dossiers[2] als qua integrale aanpak van bestuurlijke opgaven. De burgemeester is klankbord en sparringpartner van de gemeentesecretaris. Over en weer respecteren zij elkaars verantwoordelijkheden. Nodig is een burgemeester die vanuit een op de toekomst gerichte strategie enerzijds de ambtelijke organisatie in bescherming neemt, maar die anderzijds stuurt vanuit een visie op organisatieontwikkeling en mensen daarin mee kan nemen.

[1] Daar waar in deze profielschets *hij* staat, kan uiteraard ook worden gelezen *zij*.
[2] Voorbeelden zijn Parkstad Limburg, Regiodeal, Oostflank Brunssum, het sociale domein.

Ad 2. Een open houding als kenmerk van een open cultuur

Door een open houding bevordert de burgemeester een open cultuur, waarin het vragen, geven en ontvangen van feedback normaal is. Zijn inzet is dat ieder in zijn kracht komt te staan om zo het beste uit zichzelf te halen.

- De gemeente komt bestuurlijk uit een periode waarin sprake was van tamelijk gepolariseerde verhoudingen. De transformatie die heeft plaatsgevonden en nog steeds gaande is heeft ieders steun, maar onderlinge verhoudingen zijn broos en behoeven de aandacht van ook de burgemeester. Er kan niet worden gesteld dat een verdere verbetering van de manier waarop we bestuurlijk met elkaar omgaan de belangrijkste focus van de burgemeester zou moeten zijn, maar terugval moet worden voorkomen. Raad en college zijn hiervan ook doordrongen.
- De open houding gaat samen met een op realisme gebaseerde positieve instelling. Ondanks de achter ons liggende bestuurlijke problemen, ondanks de vaak rauwe werkelijkheid achter de weinig florissante cijfers die de sociale situatie van Brunssum duiden, heeft de zich met Brunssum verbonden voelende burgemeester oog voor wat Brunssum allemaal voor elkaar krijgt en in praktijk brengt. Hij weet dit op inspirerende en perspectief biedende wijze voor het voetlicht te brengen.

Ad 3. Regio-oriëntatie waarin de belangen van Brunssum worden behartigd

Naar buiten, dus buiten het gemeentehuis en de stad, ligt de focus voor de burgemeester op de samenwerking met de buurgemeenten en binnen het bestuurlijk samenwerkingsverband Parkstad Limburg. Door samenwerking in de regio worden kansen voor groei in werkgelegenheid, bedrijvigheid en bevolkingstoename bevorderd. Veel gemeentelijke taken zijn uitbesteed of ondergebracht in gemeenschappelijke regelingen. De burgemeester onderkent de noodzaak en het belang van intensieve en goede samenwerking van Brunssum in de regio en geeft hieraan invulling. Tegelijkertijd zet hij in op het versterken van de belangen en de positie van de gemeente in de regio. Ook onderhoudt de burgemeester goede contacten met provinciale en landelijke overheden. Hij heeft een voor Brunssum relevant netwerk dan wel heeft aangetoond dat in korte tijd op te kunnen bouwen, te onderhouden en te benutten.

Ad 4. Alertheid, rechte rug en daadkracht m.b.t. veiligheid en integriteit

- De manier waarop we met regels omgaan, met integriteit, de wijze waarop we elkaar verbaal en via sociale media bejegenen, bevoordeling, kunnen voorbeelden zijn van gedrag dat net als criminaliteit ondermijnend is. Er ligt een taak voor iedereen om de grenzen te bewaken, waarbij de raad van de burgemeester verwacht dat hij hier zeer alert is, duidelijk een streep trekt en die bewaakt. Bij handhaving is het nodig een rechte rug te hebben. De burgemeester kan op de steun van de raad rekenen.
- Alle vormen van ondermijning en onveiligheid waar inwoners en bedrijven mee geconfronteerd kunnen worden dan wel zich onveilig bij voelen, vragen de aandacht van de burgemeester; binnen de gemeente, maar ook in de veiligheidsregio. Hij is alert, treedt indien nodig daadkrachtig op en communiceert hierover op heldere wijze met de bevolking.
- Vanzelfsprekend is de burgemeester zelf integer en handelt daarnaar. Hij is zich steeds bewust van de effecten van zijn handelen en bewaakt en bevordert integriteit in nauwe samenwerking met de daarvoor ingestelde permanente bijzondere raadscommissie.

Tenslotte

- Het internationale karakter van Brunssum is inherent aan de ligging en komt tot uiting in de aanwezigheid van Allied Joint Force Command Headquarters Brunssum (NATO), de aanwezigheid van Afnorth International School, het partnerschap met de Duitse gemeente Alsdorf en de historische banden met buitenlandse bevolkingsgroepen vanuit het mijnverleden. Het is gelet op deze connecties nodig dat de burgemeester meertalig (Duits en Engels) is en in staat is contacten op te bouwen en te onderhouden.
- Het begrip *passende ervaring* wordt volgens de raad eerder gevonden bij iemand die die ervaring binnen het openbaar bestuur heeft opgedaan dan daarbuiten. Maar de vertrouwenscommissie staat open voor kandidaten die de commissie denken te kunnen overtuigen van een andere invulling van het woord *passend.* Bij alle invullingen geldt: de burgemeester moet er vanaf dag één staan.
- Passende ervaring uit zich wat Brunssum betreft ook in een combinatie van levenservaring en wijsheid. Niet ieder mens bijvoorbeeld, heeft alleen maar successen gekend in het leven. Maar daarvan aantoonbaar geleerd te hebben, is een nuttige verrijking voor de burgemeester die Brunssum zoekt.
- Een assessment kan deel uitmaken van de procedure.

Bijlage 1

Reactie vertrouwenscommissie

In het proces om te komen tot een nieuwe kroonbenoemde burgemeester voor de gemeente Brunssum heeft de vertrouwenscommissie een concept profielschets opgesteld. Deze is aan de inwoners voorgelegd met de mogelijkheid hierop te reageren. Er zijn tot aan de sluitingsdatum 26 mei 44 reacties binnengekomen via Facebook en 17 per e-mail. De reacties via e-mail zijn uitgebreider.

De reacties via facebook gaan -vergezeld van likes- bijna zonder uitzondering over de huidige waarnemend burgemeester. Er kan geen andere conclusie worden getrokken dan dat de facebookgebruikers erg tevreden zijn met de heer Leers, mede gelet op het pleidooi toch vooral de heer Leers voor Brunssum te behouden.

De vertrouwenscommissie wijst er – ongetwijfeld ten overvloede – op, dat kandidaten hun eigen ervaring en unieke eigenschappen meebrengen.

Ook in de e-mails komen we positieve opmerkingen over de heer Leers tegen. Van opmerkingen over al dan niet een publieke binding, heeft de vertrouwenscommissie kennis genomen. Opmerkingen over de voorkeur voor een vrouwelijke burgemeester hebben in de vertrouwenscommissie opnieuw geleid tot de vraag of waar hij staat uiteraard ook zij kan worden gelezen, niet moet worden omgedraaid. De commissie heeft uiteindelijk besloten de tekst te laten staan en leest daarin geen voorkeur voor een mannelijke dan wel een vrouwelijke burgemeester.

In de e-mails diverse opmerkingen over de nieuwe burgemeester die de vertrouwenscommissie ten volle onderschrijft. Ze leiden niet tot aanpassing van de tekst.

Omdat de inbreng van de inwoners zeker ook wordt gelezen door de kandidaten, wil de commissie wijzen op enkele over communicatie gemaakte opmerkingen. Inspraak kan formeel juist worden afgehandeld, maar bij voor de inwoners belangwekkende onderwerpen is het nodig na te gaan of het voldoende is om een beslissing te kunnen nemen. Als wordt gewezen op het belang dat inwoners weer trots zijn op hun gemeente, hoort goed communiceren tussen overheid en inwoners daar zeker bij. In de profielschets is nadrukkelijk aandacht voor een burgemeester die belangstellend is en goed kan luisteren.

Er zijn zowel door burgers alsook de commissie Algemene Bestuurlijke Aangelegenheden van 11 juni jl. opmerkingen gemaakt over het soort ervaring dat een burgemeester zou moeten meebrengen. In dat licht is het aanvankelijk gebruikte begrip senioriteit uit de profielschets geschrapt. Er staat nu: “Passende ervaring uit zich wat Brunssum betreft ook in een combinatie van levenservaring en wijsheid. Niet ieder mens bijvoorbeeld, heeft alleen maar successen gekend in het leven. Maar daarvan aantoonbaar geleerd te hebben, is een nuttige verrijking voor de burgemeester die Brunssum zoekt.”

Alle opmerkingen over verbinding maken onderschrijft de commissie en verwijst daarbij naar de profielschets waar ruim aandacht wordt gevraagd voor een open houding, voor verbindend leiderschap, voor inzet voor constructieve onderlinge verhoudingen gebaseerd op respect, juist als belangen verschillen, etc.

Tenslotte wil de commissie alle inwoners die hebben meegedaan met de raadpleging, van harte daarvoor bedanken.